

Stanowisko Zarządu Województwa Dolnośląskiego

z dnia 23 czerwca 2020 r.

w sprawie regionalnego programowania, zarządzania i wdrażania Funduszu Sprawiedliwej Transformacji

Przeciwdziałanie zmianom klimatycznym to jeden z priorytetów Unii Europejskiej. Odpowiedzią na rosnące zagrożenia jest nowa strategia UE w ramach Europejskiego Zielonego Ładu, której założeniem jest osiągnięcie neutralności klimatycznej do 2050 r. Sprawiedliwa transformacja oraz przejście na gospodarkę niskoemisyjną to jedno z ważniejszych wyzwań dla województwa dolnośląskiego. Długa i wciąż aktualna historia górnictwa węglowego na obszarze regionu dodatkowo w negatywny sposób przyczynia się do zwiększania problemów związanych z tymi zagadnieniami. Zarząd Województwa Dolnośląskiego przyjmuje z zadowoleniem propozycję ustanowienia Funduszu Sprawiedliwej Transformacji (FST). Narzędzie to postrzegane jest bowiem jako szansa na osiągnięcie ambitnych celów związanych z przechodzeniem do gospodarki nieemisyjnej.

W obliczu nieuniknionej transformacji szczególnie ważnymi obszarami, w których kumulują się lub w najbliższych latach będą kumulować się problemy społeczno-gospodarcze związane z węglowym przemysłem wydobywczym, są **subregion wałbrzyski** oraz **zagłębie turosszowskie**.

Gwałtowna i w zasadzie niedokończona transformacja lat 90-tych subregionu wałbrzyskiego do dziś stanowi olbrzymie wyzwanie. Wiele terenów pokopalnianych na tym obszarze wciąż wymaga rewitalizacji i usuwania szkód górniczych, a skutki likwidacji kopalń pozostawiły problemy rozwojowe i społeczne, które w dalszym ciągu trudno przezwyciężyć. Objęcie wsparciem FST subregionu wałbrzyskiego jest niezwykle ważnym elementem dla osiągnięcia odpowiedniego poziomu rozwoju tej części województwa i złagodzenia skutków odejścia od przemysłu węglowego na tym terenie.

Drugi obszar, wymagający planów i działań transformacyjnych, to zagłębie turosszowskie w subregionie jeleniogórskim, które obecnie odpowiedzialne jest za ok. 8% rocznej produkcji energii w Polsce. W przemyśle węglowym w Kopalni i Elektrowni Turów zatrudnionych jest ok. 4 tys. pracowników, a pośrednio oddziałuje on na tysiące mieszkańców powiatu zgorzeleckiego. Włączenie subregionu jeleniogórskiego do regionalnego planu sprawiedliwej transformacji, a tym samym do korzystania z FST, jest zatem sprawą kluczową, która pozwoli Dolnemu Śląskowi rozpocząć działania na rzecz przejścia do gospodarki nieemisyjnej. Zaplanowanie i wdrażanie tego procesu na wczesnym etapie pozwoli na przeprowadzenie go w zrównoważony sposób. Należy zaznaczyć, że transformacja sektora energetycznego jest procesem długotrwałym, wymagającym uwzględnienia wielu czynników. Brak wsparcia w kluczowym etapie tj. etapie planowania transformacji zagłębia turosszowskiego może

doprowadzić do powtórzenia błędów popełnionych podczas gwałtownego zamykania kopalń w subregionie wałbrzyskim.

Aby do 2050 r. osiągnąć cele związane z ochroną klimatu wsparcie należy kierować do właściwych beneficjentów z precyzyjnym uwzględnieniem warunków i potrzeb danego obszaru. W celu ich określenia w październiku 2019 r. Zarząd Województwa Dolnośląskiego powołał Grupę Roboczą ds. Regionów Węglowych w Transformacji, która stanowi platformę wymiany doświadczeń dla regionalnych interesariuszy. Mając na uwadze dotychczas wykonane prace oraz fakt, że regiony we współpracy z władzami lokalnymi i partnerami społecznymi posiadają największą znajomość problematyki związanej z transformacją, Zarząd Województwa Dolnośląskiego uważa, iż **programowanie, zarządzanie oraz wdrażanie FST powinno znajdować się w gestii władz regionalnych (NUTS-2)**. Zarząd Województwa Dolnośląskiego wyraża również poparcie dla stanowiska krajowego, w odniesieniu do możliwości poszerzenia zasięgu geograficznego wsparcia w ramach FST, a tym samym deklaruje, pomimo braku wsparcia technicznego KE, włączenie zagłębia turoszowskiego do terytorialnych planów sprawiedliwej transformacji województwa dolnośląskiego. Jednocześnie Zarząd Województwa Dolnośląskiego wyraża przekonanie, iż w przypadku braku możliwości objęcia zagłębia turoszowskiego wsparciem z Funduszu Sprawiedliwej Transformacji, odpowiednie środki finansowe na realizację celów transformacji energetycznej na tym obszarze powinny zostać zapewnione jako dodatkowa alokacja w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Dolnośląskiego na lata 2021-2027.

Marszałek
Województwa Dolnośląskiego

Cezary Przybylski